

INFORMACIJA TĖVAMS

Pedikuliozė – sirgti ne gėda, o išgydyti svarbu!

Užsikrėsti utėlėmis gali bet kuris vaikas ar suaugęs, nepriklausomai nuo socialinio statuso. Dažniausiai parazitai plinta vaikų kolektyvuose, šeimose, perpildytame transporte – vietose, kur kontaktas yra itin glaudus.

Utėlės gyvena ir dauginasi plaukuotoje galvos dalyje, kiaušinius (glindas) deda dažniausiai smilkinio, pakaušio, kaktos plaukų srityje. Be šeimininko (žmogaus) gali išgyventi ne ilgiau kaip 48 valandas. Utėlė **tik šliaužia**, nešokinėja, neskraido. Užsikrečiama tik suaugusiomis utėlėmis. Utėlių kiaušiniams (glindomis) užsikrėsti praktiškai neįmanoma.

Skirtingai nuo pleiskanų, glindos tvirtai laikosi prie plauko.

Užsikrėtimas nustatomas, kai plaukuose randamos gyvos, judančios utėlės, gyvos glindos, esančios 0,5–2 cm atstumu nuo plaukų šaknų.

1 pav. Galvinė utėlė

2 pav. Glinda (kiaušinėlis) prilipusi prie plauko

Užsikrėtimo būdai

DAŽNIAUSIAI užsikrečiama, **artimai kontaktuojant** su užsikrėtusiu žmogumi — kai vaikai susiliečia plaukais, kai miegant jų lovytės, pagalvės yra šalia.

Rizika užsikrėsti utėlėmis yra baseine: utėlės – labai geros plaukikės.

REČIAU, BET ĮMANOMA: užsikrečiama **keičiantis** drabužiais, galvos apdangalais (pvz., kepurėmis), šukomis, plaukų segtukais, ausinukais ir pan.

Kodėl svarbu kuo greičiau aptikti utėles ir išgydyti ligą?

Dėl estetinio ir fizinio diskomforto:

- ★ Utėlė maitinasi žmogaus krauju. Jų įkandimai sukelia alergiją, niežulį, kuris gali tęstis net 7 dienas po utėlių išnaikinimo.
- ★ Dėl niežulio vaikas kasosi, o į susidariusias žaizdeles gali patekti infekcija. Susiformuoja kaltūnas.
- ★ Nemiga (utėlės ypač aktyvios naktį).
- ★ Irlumas.
- ★ Bėrimai ant kaklo po plaukais ir už ausų.

Utėlių naikinimas

★ **Mechaniniu būdu.** Plaukai sudrėkinami 4–5 proc. acto tirpalu ir šukuojami tankiomis šukomis apie 30 min., kol pašalinamos gyvos utėlės. Šukuoti reikia dvi savaites kas 3–4 dienas. Panaudojus utėlių naikinimo priemones, plaukus rekomenduojama skalauti 4–5 proc. acto ar citrinos rūgšties vandens tirpalu. Tai padeda pašalinti glindas, nes plauko paviršius tampa slidesnis. Glindas lengviau pašalinti specialiomis tankiomis šukomis šukuojant vandeniui sudrėkintus plaukus. Tai reikėtų kartoti kelias savaites.

★ **Medikamentais.** Pedikuliocidai naudojami tik išaiškinus utėlėtumą ir pasitarus su vaistininku ar gydytoju. Utėlės naikinamos vaiko tėvų / globėjų pastangomis. Šiam tikslui skirti medikamentai perkami vaistinėje, jie naudojami griežtai laikantis informaciniame lapelyje pateiktų nurodymų.

★ **Papildomomis priemonėmis.** Galvos apdangalai, lovos skalbiniai, pagalvės (jiskalbiamos) kruopščiai plaunami karštesniame nei 60 °C vandenyje, šukos ir kiti plaukų priežiūros reikmenys plaunami arba mirkomi 4–5 proc. acto tirpale 30 minučių.

Svarbu!! Mieli tėveliai, tikrinkite savo vaiko plaukus!

Padėkite ugdymo įstaigoje visuomenės sveikatos priežiūrą vykdančiai specialistei suvaldyti pedikuliozę ir:

- ★ praneškite apie užsikrėtusį vaiką ugdymo įstaigai;
- ★ neveskite į ugdymo įstaigą vaiko, turinčio galvinių utėlių ar glindų;
- ★ pasitarkite su gydytoju dėl vaiko gydymo;
- ★ atveskite vaiką tik visiškai išnaikinę utėles ir glindas;
- ★ leiskite visuomenės sveikatos priežiūros specialistei profilaktiškai patikrinti vaiko galvos plaukus.

Utėlėtumas (pedikuliozė) – tai ne priežastis pyktis, panikuoti arba nuslėpti šią problemą. Ši liga pagydoma, reikia tik kantrybės!

Daugiau apie pedikuliozę rasite: <http://www.ulac.lt/ligos/P/pedikulioze>
